

Duurzame bedrijven hebben lagere kosten; ze zijn onder meer minder geld kwijt aan de aankoop van veevoer • Foto Shutterstock

Duurzame melkveebedrijven financieel gezonder

Dat concludeert Wageningen Economic Research in een onderzoek in opdracht van brancheorganisatie ZuivelNL. Uit een groep van ruim 200 melkveebedrijven werd de best presterende 25 procent op de Duurzame Zuivelketen-thema's biodiversiteit, klimaat en grondgebondenheid vergeleken met een restgroep van de overige 75 procent. De duurzame groep bleek het bedrijfseconomisch beter te doen.

Zowel door een lager kostenniveau als door hogere opbrengsten hielden de bedrijven uit de duurzame groep onderaan de streep gemiddeld 28.500 euro per jaar meer over, ook al zijn duurzame melkveehouderijen gemiddeld kleiner dan de andere bedrijven. Gemiddeld produceerden zij 838 duizend kilo melk per bedrijf; in de restgroep lag dat gemiddeld ruim 150 duizend kilo hoger.

De duurzame bedrijven waren met name minder geld kwijt aan aankoop van veevoer (-2,13 euro per 100 kilo melk) en mestafzet (-0,25 euro). Dat valt grotendeels te verklaren doordat ze extensiever zijn: per koe was meer grond beschikbaar dan bij de restgroep. Per hectare produceerden de duurzame bedrijven elk gemiddeld bijna 14.400 kilo melk; de bedrijven uit de restgroep zaten daar ruim 3.000 kilo boven.

De duurzame bedrijven hadden relatief hogere opbrengsten, waarbij het verschil 3,30 euro per 100 kilo melk bedroeg. De helft van dat verschil komt door een betere melkprijs voor duurzaam geproduceerde melk, onder meer dankzij vergoedingen vanuit keurmerken. De andere helft hangt samen met variabelen zoals voorraadverandering en -waardering en betalingsrechten (=EU-geld uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid).

Niet generaliseren

De duurzame bedrijven zijn vaker gevestigd in Overijssel, Friesland en Groningen, de provincies waar droogte de boeren minder parten speelde dan elders. Ook bleken ze vaker gerund te worden door wat oudere melkveehouders (45- tot 55-jarigen), die doorgaans meer praktijkervaring en andere financieringslasten hebben dan hun jongere collega's.

De onderzoeksbevindingen betekenen niet dat iedere melkveehouder economisch perspectief heeft om zijn of haar bedrijf in duurzame richting te ontwikkelen, waarschuwen de onderzoekers. Specifieke bedrijfskenmerken zoals financiering, grondpositie en stalcapaciteit spelen namelijk een zwaarwegende rol in de rekensom. 'Extensief zijn is niet hetzelfde als extensief worden', aldus het rapport. ME

Mogelijk terugkeer dierziekten

Als de melkveehouderij omschakelt naar een natuurinclusieve vorm, kan dat de terugkeer betekenen van dierziekten die in de moderne veehouderij niet of nauwelijks meer voorkomen: de pathogenen kunnen via wilde dieren worden geïntroduceerd. En niet alleen is de koe van vandaag daar niet robuust genoeg voor,

ook vormt het een risico voor de mens: veel ziekten zijn zoönotisch. Daarvoor waarschuwt Ad Koets, onderzoeker bij Wageningen Bioveterinary Research. Hij is niet tegen een systeemverandering, maar bepleit wel een andere kijk op ziektesymptomen onder (jonge) dieren. 'De veehouderij beschouwt die nu als

ongewenst, maar ze zijn nodig om een robuust immuunsysteem op te bouwen.' Daarnaast hamert hij op goede monitoring van ziekteverwekkers in de natuurlijke omgeving, om tijdig passende maatregelen te kunnen nemen. ME